

Helse- og omsorgsdepartementet
Postboks 8011 Dep

0030 OSLO

Helse- og omsorgsdepartementet	
Saksnr.: 200405135	Dok.nr.: 52
Arkivkode: 520	Journ.dato: 31.03.05
Avd.: KTA	Saksbeh.: KOH
U.off.:	

Deres ref.:

Vår ref.:
SNYGAARD
S04/04876

Arkivnr.:
F & 30
L005247/05

Dato:
18.03.2005

Ved henvendelse vennligst oppgi referanse S04/04876.

NOU 2004:18 HELHET OG PLAN I SOSIAL- OG HELSETJENESTENE HØRINGSUTTALELSE

Vi viser til Helse- og omsorgsdepartementets høringsbrev datert 30. november 2004. Asker kommunes høringsuttalelse er behandlet politisk i kommunestyret og er en samlet uttalelse fra kommunen.

Generelle kommentarer

Asker kommune er tilfredse med at det nå arbeides med å samordne kommunehelsetjenesteloven og sosialtjenesteloven. Vi mener at regelverket bli mer oversiktlig, bedre harmonisert og lettere å forvalte ved en felles lov.

Det er positivt at de generelle reglene for bl a samtykkekompetanse, nærmeste pårørende, taushetsplikt, saksbehandling, journalføring og klage blir harmonisert og gjort gjeldende for alle tjenester.

Lovens tekniske oppbygging og systematikk, der tjenestemottakers rettigheter er knyttet til "nødvendig hjelp" og kommunens ansvar er knyttet til "nødvendige sosial- og helsetjenester", ser vi som positiv.

Det er lagt opp til at kommunene skal ha stor frihet i organiseringen av tjenestene, slik at det lokale selvstyre styrkes. Samtidig kan det se ut til at kravene til individuell plan sammen med kravet til samlet vedtak for tjenestene knyttet til den enkelte tjenestemottaker, vil binde kommunenes organisering i betydelig grad. Vi har merket oss at kommunens oppgaver i den opplistingen som loven gir, har utelatt mange av dagens lovpålagte oppgaver. I det nye lovforslaget er f eks etablerte funksjoner som helsestasjonsvirksomhet, fysioterapitjeneste, hjemmesykepleie og sykehjem utelatt som pålagte oppgaver. Dersom det er lovgivers ønske at det skal være opp til den enkelte kommune om disse tjenestene skal tilbys, mener Asker kommune at det bør fremgå klarere i selve lovteksten. Det er sentralt for kommunene at det kan trekkes noen grenser for oppgaver og plikter etter loven, og at disse er forutsigbare slik at kommunene kan planlegge sine tjenester på en god måte.

BESTILLERENHETEN

Adresse
Erteløkka 9
1384 Asker
Postboks 353
1372 Asker

Telefon

66 90 90 00

Telefax

66 76 82 97

E-post

bestillerenheten

@asker.kommune.no

Org.nr.

944 382 038 mva.

Bankgiro

6003 06 79000

Det er gitt en vid forskriftshjemmel for krav til kommunens organisering og innholdet av kommunale sosial- og helsetjenester. Forskrifter vil kunne avklare enkelte spørsmål for kommunene, men det gir ikke den samme forutsigbarhet som lovfesting gir. Det vil etter vår mening være enda mer uheldig dersom uklarheter vedrørende plikter knyttet til helsetjenester senere blir nærmere avklart via rundskriv og uttalelser fra departement, direktorat, tilsynsmyndighet og klageorgan. En slik tilstand vil kunne skape uforutsigbarhet, usikkerhet og betydelig merarbeid for kommunene samtidig som rettssikkerheten for tjenestemottakerne svekkes ved at rettighetene ikke har gjennomgått den grundige behandlingen som et lovarbeid gjør.

Kravet om individuelle planer er tillagt en sentral rolle i lovutkastet. Enten man velger det ene eller det andre alternativet som er angitt, vil det være avgjørende for forståelsen av lovgivers mening, at det blir presisert på en klarere og mer entydig måte hvilke tjenestemottakere som omfattes av bestemmelsene.

I kravene til kommunens organisering er det stilt krav om ”faglig ansvarlige” for tjenestene. Disse har lovpålagte oppgaver. Det bør presiseres nærmere hva man mener med ”faglig ansvarlig”. Skal det stilles bestemte kompetansekrav? Forutsettes flere personer? Hvor ”nær” tjenesteyterne må de faglig ansvarlige være organisasjonsmessig?

Det finnes i dag en rekke forskrifter med hjemmel i henholdsvis kommunehelsetjenesteloven og sosialtjenesteloven. Det er viktig at disse blir gjennomgått i sammenheng med et nytt lovforslag. Det nye lovutkastet forutsetter også at en rekke forskrifter blir laget. Dersom en ny lov skal basere seg på så vidt mange forskrifter, bør disse utarbeides snarest etter at loven trer i kraft.

Kommentarer til enkelte bestemmelser

Til § 1-1

Vi har ingen bemerkninger til denne bestemmelsen.

Til § 1-2

Vi har ingen bemerkninger til videreføringen av oppholds kravet for rettigheter etter loven. Vi vil imidlertid bemerke at det fremdeles er uavklart hvordan kommunene skal forholde seg til personer som ikke har lovlig opphold i Norge.

Til § 1-3

Vi slutter oss til valget av begrepene ”tjenestemottaker” og ”tjenesteyter”.

I tillegg er det en fordel for kommunenes arbeid at definisjonen av ”nærmeste pårørende” er tatt inn i loven som et rettslig begrep slik at det også kan få betydning for sosiale tjenester. Utvalget har valgt å gjøre ordlyden i definisjonen noe annerledes enn i pasientrettighetsloven ved at verge/hjelpeverge ikke tas med. Begrepet bør imidlertid ha innholdsmessig samme betydning i de to lovene, slik at vi unngår tolkningsforskjeller mellom kommunene og spesialisthelsetjenesten.

Til §§ 1-4, 1-5 og 1-6

Vi slutter oss til at en presisering av begrepet ”samtykke”, og regler om samtykke og samtykkekompetanse er tatt inn i loven.

Vi vil imidlertid også her fremholde viktigheten av harmonisering med pasientrettighetsloven, slik at tolkning og forståelse blir mest mulig sammenfallende i kommunen og andre deler av helsetjenesten.

Til § 2-1

Vi har ingen bemerkninger til denne bestemmelsen.

Til §§ 2-2, 2-3 og § 2-4

Vi ser det som naturlig at kommunens ansvar fremdeles knyttes til personer med opphold i kommunen.

Kommunens ansvar knyttet til oppgaver er i utkastets § 2-2 negativt avgrenset, ved at kommunen er tillagt ansvar for organisering og gjennomføring av sosial- og helsetjenester som ikke hører under stat eller fylkeskommune. I tillegg er visse oppgaver spesifisert i § 2-3 der listen ikke er uttømmende. I opplistingen av kommunens oppgaver er en del av oppgavene og pålagte tjenester fra dagens lovverk videreført, mens andre er utelatt.

Vi er positive til selve strukturen i lovutkastet, men har noen bemerkninger til innholdet. Som sagt innledningsvis i dette brevet, tror vi det vil være hensiktsmessig om loven blir noe mer tydelig og presis i angivelsen av oppgavene. Det er f.eks. uheldig dersom det skal være uavklart om loven stiller krav til at kommunen har sykehjem, helsestasjoner, fysioterapitjeneste, jordmortjeneste, hjelpetiltak for rusmiddelmissbrukere og støttekontaktjenester.

Vi har ingen bemerkninger til kravet om faglig forsvarlighet når det gjelder innhold og omfang.

Til § 3-1

Grunnvilkåret for rettslig krav på tjenester er at det dreier seg om "nødvendig hjelp".

I merknadene til lovutkastet er dette spesifisert nærmere ved to krav: Det ene er knyttet til en såkalt minstestandard definert av faglige forsvarlighetskrav, mens det andre er knyttet til at det dreier seg om behov som tjenestemottaker ikke med rimelighet kan forventes å være i stand til å oppfylle selv.

Vi vil anbefale at vilkårets to underliggende krav tas inn i lovteksten for at tjenestemottakere og forvaltere av loven lettere skal kunne forstå hva som ligger i en slik rettslig standard som "nødvendig hjelp".

Til §§ 3-2 – 3-5

Vi har ingen bemerkninger til disse bestemmelsene.

Til § 3-6

Det er laget to ulike forslag til innhold i denne bestemmelsen om individuell plan. Asker kommune støtter i utgangspunktet flertallets forslag om krav til individuelle planer. Det bør imidlertid presiseres bedre *hvilke* tjenestemottakere som skal ha en slik plan. Begrepet "langvarige og koordinerte tjenester" er for vagt, noe eksemplene tatt inn i NOU 2004:18 også tyder på.

Det åpnes for at ansvaret kan ligge hos kommunen, fylkeskommunen eller staten. Det bør ikke være tvil om hvilken instans som har ansvaret for planen dersom dette skal kunne fungere i praksis.

Til § 3-7

Vi har ingen bemerkninger til denne bestemmelsen.

Til § 3-8

Denne bestemmelsen må ses i sammenheng med kravene til individuell plan. Det er avgjørende at det presiseres hvilke tjenestemottakere som har krav på individuell plan og dermed samlede vedtak.

Kommunen tror samlede vedtak vil være positivt for et godt helhetlig tilbud. Krav om samlede vedtak kan imidlertid by på organisatoriske utfordringer fordi det krever samordning av tjenestetilbud som i dag tildeles av ulike kommunale instanser. Det vil også være utfordringer knyttet til ivaretagelse av behovet for løpende endringer. Tidsaspektet må tas inn i vurderingen her.

Vi mener bestemmelsen bør vurderes på nytt i lys av praktiske og organisatoriske utfordringer som knyttes til en slik måte å jobbe på.

Til § 4-1

Bestemmelsens nr 2 bør revurderes. Dersom det skal kunne klages på innhold og gjennomføring, bør dette tas inn sammen med reglene om klage. Det er også vanskelig å forstå om det gjelder unntak fra de alminnelige regler om begrunnelsesplikt i forvaltningsloven, når kommunen fatter samlede vedtak.

Til § 4-2

Vi har ingen bemerkninger til denne bestemmelsen.

Til § 4-3

Vi har ingen bemerkninger til denne bestemmelsen.

Til § 4-4

Vi har ingen bemerkninger til denne bestemmelsen.

Til § 4-5

Vi har ingen bemerkninger til denne bestemmelsen.

Til § 4-6

Her er to ulike forslag der det ene følger forvaltningslovens prinsipper, mens det andre har en noe mer begrenset kompetanse for klageinstansen. Det er imidlertid ikke lett å lese seg til forskjellene ut fra lovteksten.

Asker kommune støtter flertallets forslag om full overprøving, men ville foretrukket en henvisning til forvaltningslovens bestemmelser. Det er store fordeler forbundet med å følge hovedreglene for klagebehandling for alle som skal forstå og bruke lovverket. Forvaltningsloven § 34 har en bestemmelse om at klageinstansen skal ta hensyn til det kommunale selvstyre ved prøving av det frie skjønn. Dette bør holde som restriksjon på klageinstansens prøvingsrett.

Til kap 5

Vi har ingen bemerkninger til kappitel 5.

Til kap 6

Sosialtjenesten har i dag et ansvar for rusmiddelmissbrukere på stadiet mellom forebygging og tvangstiltak. Vi viser i denne forbindelse til Nyhetsbrev fra Helse- og Sosialdepartementet fra april 2004. Dette synes ikke klart nok viderført i loven.

Til kap 7

Vi har ingen bemerkninger til kappitel 7.

Til kap 8

Vi har ingen bemerkninger til kappitel 8.

Til kap 9

Vi har ingen bemerkninger til kappitel 9.

Til kap 10

Vi har ingen bemerkninger til kappitel 10.

Til kap 11

I kravene til kommunens organisering stilles det krav om internkontroll, beredskapsplaner, meldingssystemer fra tjenesteytere, opplæring og samarbeid. Vi slutter oss til dette.

I tillegg legges det stor vekt på kravet om "faglig ansvarlige" for tjenestene etter loven. Disse er tillagt en rekke plikter og oppgaver etter loven. Det ser ut til at det forutsettes flere personer som "faglig ansvarlige". Det bør presiseres nærmere hva som ligger i begrepet, og om det stilles bestemte faglige kvalifikasjoner. I tillegg bør det fremgå på hvilket nivå de "faglig ansvarlige" skal være. Er "faglig ansvar" et personlig ansvar? Kan f.eks rådmannen være "faglig ansvarlig" for samtlige tjenester?

Til kap 12

Vi har ingen bemerkninger til dette kapittel 12.

Til kap 13

Vi har ingen bemerkninger til dette kapitlet.

Noen korte bemerkninger til NOU 2005:3

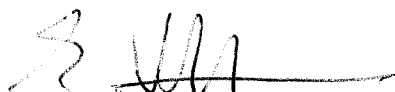
Asker kommune støtter forslagene om helseforetakenes plikt til å medvirke i kommunens arbeid med individuelle planer og spesialisthelsetjenestens veiledningsplikt overfor kommunene, jf forslag til endring av spesialisthelsetjenesteloven §§ 2-5 og 6-3.

Vi ser at det er foreslått en utvidelse av pasientombudenes arbeidsområde til også å gjelde kommunenes helse- og sosialtjenester. Dette stiller vi oss positive til.

I tillegg er det foreslått et tillegg i helseforetaksloven og kommunehelsetjenesteloven der kommunestyret og de helseforetakene som kommunen "hører til" pålegges å inngå samarbeidsavtaler. Nærmere krav til innhold og gjennomføring skal fastsettes ved forskrift.

Disse bestemmelsene kan ses i sammenheng med lovutkastet i NOU 2004:18, idet de sannsynligvis vil bidra til å avklare grensene mellom spesialisthelsetjenestens og kommunenes ansvarsområde. Vi tror imidlertid ikke disse bestemmelsene alene er nok til å klargjøre kommunenes oppgaver og plikter i henhold til det nye lovutkastet.

Med vennlig hilsen

Elisabeth Vike Vårdheim
Kommunalsjef

Siri Elisabeth Nygaard
Juridisk rådgiver